

**Uitreiking Waarderingsspeld aan Kapitein Adriaan van Rossum
Ypenburg, 13 maart 2024
Toespraak Kolonel KLu b.d. Drs. Carel EM. Banse**

Goedemiddag dames en heren, collega's, Kapitein en mevrouw van Rossum en familie,

Mijn naam is Carel Banse en ik ben vrijwilliger bij de Stichting Arjati in Breda. Deze stichting is in 2009 opgericht met het voornaamste doel om de jaarlijkse Indië-herdenking op 15 augustus te borgen. Daarnaast zet de stichting zich in voor het behoud en de overdracht van het Indisch Cultureel Erfgoed in Breda en omgeving.

Kapitein van Rossum is al een aantal jaren de gewaardeerde paradedecommandant bij de herdenking van de Stichting Arjati. Voorzitter Mevrouw Dewi van Hoek heeft mij gevraagd een kort woord tot u en Kapitein van Rossum te richten. Ik doe dat graag en met respect.

Dames en heren,

We hebben zojuist gehoord wat zich allemaal op deze historische plek heeft afgespeeld in de Tweede Wereldoorlog. Op 5 mei 1945 kwam een einde aan die oorlog in Europa.

Voor het overzeese gebiedsdeel van het Koninkrijk der Nederlanden - Nederlands-Indië, dat sinds maart 1942 bezet werd door Japan - zou dat nog tot 15 augustus 1945 duren. Op die datum capituleerde Japan, hetgeen het einde betekende van de Tweede Wereldoorlog in heel Zuidoost-Azië en dus ook in Nederlands-Indië.

Het betekende echter geen bevrijding, zoals uitgebreid werd gevierd in Nederland. Op 17 augustus 1945 riep Soekarno de onafhankelijkheid van de Republiek Indonesië uit. Er volgde een gewelddadige periode, de Bersiap, waarin een ongekend aantal Nederlanders, Indische Nederlanders en Nederland-gezinden een gruwelijke dood vonden.

Met de 'politioenele acties' wilde Nederland de orde en vrede in de Indische archipel herstellen. Onze - veelal dienstplichtige - militairen kwamen echter in een guerrilla-oorlog terecht, waarbij aan beide kanten veel mensen het leven lieten.

**Uitreiking Waarderingsspeld aan Kapitein Adriaan van Rossum
Ypenburg, 13 maart 2024
Toespraak Kolonel KLu b.d. Drs. Carel EM. Banse**

Uiteindelijk heeft Koningin Juliana op 29 december 1949 - onder druk van de internationale gemeenschap - de soevereiniteit aan de Republiek Indonesia overgedragen.

Deze geschiedenis van Nederlands-Indië is helaas niet algemeen bekend. Docenten van middelbare scholen kunnen vaak weinig overbrengen over dit gedeelte van de vaderlandse geschiedenis. Maar het verhaal dient verteld te worden; dat gebeurt gelukkig steeds meer door de tweede en derde generatie.

Want de aan die donkere periode verbonden herinneringen, lotgevallen en trauma's zijn nog steeds voelbaar aanwezig in zoveel Indische, Molukse en Nederlandse families.

Dat merken we ook tijdens onze Indië-herdenkingen in Breda. De Stichting Arjati vindt het daarom belangrijk de datum van 15 augustus 1945 te blijven herdenken en het leven in vrijheid te vieren. Die vrijheid is immers niet vanzelfsprekend.

Dames en heren

Met uw welnemen richt ik me nu graag rechtstreeks tot Kapitein van Rossum.

Adriaan, ik heb je leren kennen als een aimabele, betrokken en bescheiden persoon, die streeft naar perfectie in alles wat hij doet. Of het nu gaat om het tenue van de leden van je eenheid tijdens de herdenking of de bejegening van anderen. Je bent duidelijk in je aanwijzingen en laat het op correcte wijze weten als je het ergens niet mee eens bent. Steeds met het volste respect naar je gesprekspartners.

Het kan niet anders, dan dat ook de Belastingdienst zich gelukkig prijst met jou als leidinggevende. Ik heb begrepen dat je daar vaak jonge schoolverlaters begeleidt. Zo maak je het voor hen leuker, en ook gemakkelijker.

**Uitreiking Waarderingspeld aan Kapitein Adriaan van Rossum
Ypenburg, 13 maart 2024
Toespraak Kolonel KLu b.d. Drs. Carel EM. Banse**

Het is een bijzonderheid dat in jou de verbinding te vinden is tussen de Tweede Wereldoorlog in Nederland en die in Nederlands-Indië. Er is zelfs een verbinding met Japan, waar de roots van je familie van moederskant liggen. Met eerbied voor iedereen breng je in praktijk waar in deze wereld veel behoefte aan is: verzoening en elkaar met liefde en respect tegemoetkomen.

Jouw diepe betrokkenheid bij de Indië-herdenking in Breda laat zich het best illustreren, toen Stichting Arjati in de coronaperiode een speciale – noodgedwongen besloten - herdenking organiseerde. Jij bood spontaan aan om medewerking te verlenen; een aanvraag naar de Koninklijke Luchtmacht hoefde niet eens verstuurd te worden: je kwam gewoon.

Je komt ook regelmatig naar de veteranenavonden in Breda, waar je heel open over je ervaringen praat en oprechte belangstelling toont voor de verhalen van anderen.

Zo laat je samen met je gemotiveerde team van de Groep Luchtmachtreserve steeds een diepe indruk achter in Breda.

Dat verdient onze waardering en ik ben collega Willem Lutgert daarom erkentelijk dat hij deze toekenning van de Waarderingspeld van de Koninklijke Luchtmacht heeft geïnitieerd.

En Adriaan: terima kasih banyak!

Dank voor uw aandacht.